

ਅਨਿਲ ਖੇਤਰਪਾਲ, ਜੇ.

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦੇਹ

2002 ਦਾ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 681

ਫਰਵਰੀ 13, 2019

ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908—S.17—ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ—ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?—ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ 1908 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ S.17 (2)(vi) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਵਾਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਡਿਕਰੀ ਪਿਛਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇ (ਮੁਕੱਦਮੇ) ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਇਸ ਲਈ, ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ 1908 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (2) (vi) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਵਾਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਸਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਪਿਛਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇ (ਮੁਕੱਦਮੇ) ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, 06.02.1992 ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ, ਸਹੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਇੱਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 10)

ਸ਼ੁਰਿੰਦਰ ਗਰਗ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਜੇ ਐਸ ਗਿੱਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਲਈ।

ਅਨਿਲ ਖੇਤਰਪਾਲ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) ਮੁਦਈ ਨੰ: 3, 4 ਅਤੇ 5-ਅਪੀਲੈਟਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ

ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ।

(2) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 5 ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰੀ ਦੇ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਬੇਅੱਲਾਦ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, "ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਸਮਝੌਤਾ ਡਿਕਰੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?"

(4) ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪੰਜ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 06.02.1992 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 68 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ।

(5) ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 5 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 5 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(6) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿੱਖੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(7) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਰਾਹੀਂ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੋ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇੱਕ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸਮਝੌਤਾ (ਐਕਸ. ਪੀ.ਐਕਸ.) ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ 11.12.1987 ਦਾ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ. 493-1 ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੰ. 3, 4 ਅਤੇ 5 ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 23, 24 ਅਤੇ 25 ਸਨ। ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਨੰ. ਵਾਲਾ ਇਕ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ। 30.11.1984 ਦੇ 240. ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਦਈ ਨੰ: 3, 4 ਅਤੇ 5 ਇੱਥੇ ਚੌਥੀ ਧਿਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"4) ਚੌਥੀ ਧਿਰ; ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਚੰਦ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 15 ਮਿੰਟ (17-0), 16 ਮਿੰਟ (29-0), 23 ਮਿੰਟ (6-0), 26 ਮਿੰਟ (16-0) ਵਾਲੀ 68

ਕਨਾਲ ਜ਼ੀਰ ਮਰਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।, ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ

ਵੀ. ਨਰਾਇਣ ਗੜ੍ਹ ਤਹਿਸੀਲ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚੋਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ।

(8) ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ।

(9) ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 17(2)(vi) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1908 ਦਾ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ), ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। 1908 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

17. ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।—

(1) ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਪਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 1864 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. XVI, ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1866 (1866 ਦਾ 20), ਜਾਂ ਇੰਡੀਅਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1871 (1871 ਦਾ 8), ਜਾਂ ਇੰਡੀਅਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1877 (1877 ਦਾ 3), ਜਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਆਇਆ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ, ਅਰਥਾਤ:-

(a) ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਯੰਤਰ;

(b) ਹੋਰ ਗੈਰ-ਵਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਯੰਤਰ ਜੋ ਕਿ ਬਣਾਉਣ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ, ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੁਝਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ, ਭਾਵੇਂ ਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਸੰਪੰਨ, ਇੱਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ, ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ;

(c) ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਯੰਤਰ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ, ਘੋਸ਼ਣਾ, ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ, ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਰਸੀਦ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ

(d) ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲੀਜ਼, ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਜਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਇਆ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨਾ;

[(e) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੌਂਪਣ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਵਸੀਅਤੀ ਯੰਤਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਵਾਰਡ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ, ਸੀਮਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਵਰਤਮਾਨ

ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ। ਸਹੀ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ, ਭਾਵੇਂ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੌ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਨਿਹਿਤ ਜਾਂ ਦਲ:]

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਦੁਆਰਾ ਰਾਖਵੇਂ ਕਿਰਾਇਆ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।

[(1A) ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ, 1882 (1882 ਦਾ 4) ਦੀ ਧਾਰਾ 53A ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2001 ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 53A ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।]

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ-

(i) ਕੋਈ ਰਚਨਾ ਡੀਡ; ਜਾਂ

(ii) ਸੰਯੁਕਤ ਸਟਾਕ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਧਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਜਾਂ

(iii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਬੈਂਚਰ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨਾ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ, ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੰਸਟ੍ਰੂਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਅਜਿਹੇ ਡਿਬੈਂਚਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇਸਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਟਰੱਸਟ ਉੱਤੇ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(iv) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਬੈਂਚਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ; ਜਾਂ

(v) ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ [ਉਪ-ਧਾਰਾ (1A) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਲਾਵਾ] ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨਾ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ, ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੱਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਵਿਆਜ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣਾ, ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ, ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ, ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ; ਜਾਂ

(vi) ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ [ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ]; ਜਾਂ

(vii) ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਚੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਗ੍ਰਾਂਟ; ਜਾਂ

(viii) ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਧਨ; ਜਾਂ

(ix) ਲੈਂਡ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1871 (1871 ਦਾ 26), ਜਾਂ ਲੈਂਡ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਲੋਨ ਐਕਟ, 1883 (1883 ਦਾ 19); ਜਾਂ

(x) ਐਗਰੀਕਲਚਰਿਸਟ, ਲੋਨ ਐਕਟ, 1884 (1884 ਦਾ 12), ਜਾਂ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਧਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼; ਜਾਂ

[(xa) ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1890, (6 ਦਾ 1890) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ; ਜਾਂ]

(xi) ਮੌਰਗੇਜ-ਡੀਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮਰਥਨ ਜੋ ਮੌਰਗੇਜ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੌਰਗੇਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਕਾਇਆ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਸੀਦ, ਜਦੋਂ ਰਸੀਦ ਮੌਰਗੇਜ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ

(xii) ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਮਾਲ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ।

[ਵਿਆਖਿਆ।—ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਬਿਆਨੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਪਾਠ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਦਾ

ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਪੈਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ।]

(3) 1 ਜਨਵਰੀ, 1872 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਲਾਏ ਗਏ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਨੂੰ ਵੀ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

(10) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ 1908 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 (2)(vi) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਵਾਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਸਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਿਛਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇ (ਮੁਕੱਦਮੇ) ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, 06.02.1992 ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਸਹੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(11) ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

(12) ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਫੁਟਕਲ ਦਰਖਾਸਤਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਰਿਤਬੰਗਾ ਰਿਸ਼ੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ